

ДІЇ ПРАЦІВНИКІВ НА ВИРОБНИЧИХ ПІДРОЗДІЛАХ ПІД ЧАС ОГОЛОШЕННЯ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ

*Бондаренко А. О., студ. (гр. ЛА-21, ФАПІЕ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Ковтун А. І., к.т.н., ст. викл. (каф. ОППЦБ КПІ ім. Ігоря Сікорського)*

Анотація. Стаття має інформативний характер щодо дій працівників виробничих підрозділів (АТ «Укрзалізниця») під час повітряної тривоги в умовах воєнного стану. Розглядаються методи отримання актуальної інформації як через офіційні державні канали так і через мобільні застосунки для індивідуального оповіщення про сигнал повітряної тривоги. Надані уніфіковані підходи для подальших дій для працівників АТ «Укрзалізниця» в умовах оголошення сигналу повітряної тривоги. Розглянуто здійснення організаційних заходів з метою забезпечення збереження життя і здоров'я працівників АТ «Укрзалізниця» під час виконання ними своїх посадових обов'язків.

Ключові слова: працівник, виробничий підрозділ, повітряна тривога, державні канали, інформація, організаційні заходи, споруди, укриття, евакуація, робоче місце, допомога, відбій тривоги.

Abstract. The article is informative in nature regarding the actions of employees of production units (JSC “Ukrzaliznytsia”) during an air alarm under martial law. Methods of obtaining relevant information both through official state channels and through mobile applications for individual notification of an air alarm signal are considered. Unified approaches for further actions for employees of JSC “Ukrzaliznytsia” in the event of an air raid warning are provided. The implementation of organizational measures to ensure the preservation of life and health of employees of JSC “Ukrzaliznytsia” while performing their official duties is considered.

Keywords: employee, production unit, air alarm, state channels, information, organizational measures, buildings, shelter, evacuation, workplace, assistance, alarm response.

Вступ. В останні часи ми все частіше і частіше чуємо звуки сирени, не залежно від того, де ми проживаємо – чи в центрі країни чи десь на заході, ймовірність атаки дуже висока і де ми б не знаходилися, чи то на робочому місці (в аудиторії) чи вдома, нехтувати правилами безпеки у разі оголошення повітряної тривоги дуже небезпечно. Ми бачимо і знаємо, що під час режиму воєнного стану в Україні оголошення повітряної тривоги не буває випадковим. Щоразу, коли її оголошують, існує реальна загроза життю людей. Кожен раз оголошення повітряної тривоги означає високу імовірність ракетно-бомбового удару з повітря.

Аналіз стану питання. Розглянемо на прикладі дії працівників АТ «Укрзалізниця» під час повітряної тривоги, які сумлінно і бездоганно виконують свої обов'язки, не зважаючи на всі ризики, які можуть їх очікувати на їх робочих місцях. Адже ми знаємо, як ворог хоче знищити нашу критично важну інфраструктуру, головну артерію всіх перевезень. В разі зупинення перевезень

важко уявити наслідки, які можуть нас очікувати, коли несвоєчасно доставлено або пошкоджено вантаж може призвести до непоправних подій.

Метою роботи є розробка заходів, спрямованих на забезпечення збереження життя і здоров'я працівників АТ «Укрзалізниця» під час виконання ними своїх посадових обов'язків в умовах загрози ракетних чи авіаційних ударів та максимального забезпечення безпеки руху при перевезенні пасажирів та вантажів.

Методики, матеріали та результати дослідження.

Офіційні державні канали для отримання інформації

У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» для пошуку актуальної інформації слід використовувати офіційні державні канали для отримання інформації, а саме:

- Офіс Президента України <https://www.president.gov.ua/news/administration>;
- Генеральний штаб Збройних сил України <https://www.zsu.gov.ua/>;
- Кабінет Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>;
- Міністерство освіти і науки України <https://mon.gov.ua/ua>;
- Міністерство оборони України <https://www.mil.gov.ua/>;
- Міністерство внутрішніх справ України <https://mvs.gov.ua/>;
- Національна поліція України <https://www.npu.gov.ua/>;
- Державна служба України з надзвичайних ситуацій <https://dsns.gov.ua/>;
- Державна прикордонна служба <https://dpsu.gov.ua/>;
- Центр стратегічних комунікацій <https://spravdi.gov.ua>;
- Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України - <https://cip.gov.ua/ua>.

З метою пошуку інформації щодо руху транспорту та роботи інфраструктурної галузі можна скористатися наступними телеграм-каналами:

- Міністерство інфраструктури України <https://t.me/miUkraine>;
- Укрзалізниця <https://t.me/UkrzalInfo>;
- Укравтодор <https://t.me/UkravtodorNews>;
- Державна служба України з безпеки на транспорті <https://t.me/ukrtransbezpeka>.

Кожному працівнику АТ «Укрзалізниця» рекомендується встановити на особистий мобільний телефон відповідний застосунок для індивідуального оповіщення про сигнал повітряної тривоги наступними способами:

1) встановити на телефоні застосунок «Повітряна тривога».

Щоб отримувати сповіщення: встановити застосунок через Google Play Market або AppStore; надати йому дозвіл надсилати сповіщення та важливі попередження; вибрати область, у межах якої хочемо отримувати сповіщення; відстежувати початок та кінець повітряної тривоги.

Для ios: <https://apps.apple.com/.../%D0%BF%D0%BE%D0.../id1611955391>.

Для android: <https://play.google.com/store/apps/details>.

Також бажано встановити на телефоні застосунок «Київ Цифровий».

1. Загальні положення

1.1. У разі отримання повідомлення про оголошення сигналу повітряної тривоги, дії працівників АТ «Укрзалізниця» визначають уніфіковані підходи для подальших дій.

1.2. Отримання повідомлень про оголошення сигналу повітряної тривоги відбувається через:

- офіційно підтверджені цифрові застосунки: «Повітряна тривога»;
- місцеві автоматизовані системи централізованого оповіщення, системи оповіщення у складі автоматизованої пожежної сигналізації (з передачею попереджувального звукового сигналу «Увага всім!»);
- електронні засоби масової інформації (офіційні сайти тощо);
- іншими доступними засобами зв'язку, організованими керівниками підрозділів та відповідальними особами.

1.3. З метою забезпечення збереження життя і здоров'я працівників АТ «Укрзалізниця» під час виконання ними своїх посадових обов'язків в умовах загрози виникнення або під час артилерійських обстрілів, нанесення ракетних чи авіаційних ударів тощо використовуються захисні споруди цивільного захисту. Якнайпростіші укриття можуть використовуватись цокольні або підвальні приміщення, інші споруди підземного простору. Для укриття також можуть використовуватись споруди подвійного призначення – наземні або підземні будівлі / споруди чи їх окремі частини.

У випадку якщо захисних споруд (укриттів) поблизу немає, згідно з рекомендаціями Державної служби України з надзвичайних ситуацій, необхідно залишатись в будівлі та скористатись правилом «двох стін» (від небезпеки працівника має відділяти щонайменше дві стіни), подалі від вікон, у коридорі, знайти найнебезпечніше місце перебування. До укриття необхідно взяти документи, особисті речі, засоби індивідуального захисту, запас води, медикаменти. В укритті необхідно дотримуватися дисципліни, забороняється курити, шуміти, запалювати без дозволу газові лампи та свічки, пересувати предмети, самовільно заходити до службових приміщень, включати (виключати) агрегати спеціального обладнання, відкривати герметичні захисні двері, розпалювати відкритий вогонь. Не допускається пересування приміщеннями без особливої потреб. У разі завалу укриття або його пошкодження, відповідальні особи за евакуацію до укриття, не чекаючи допомоги ззовні, мають організувати роботу щодо виходу із нього, за потреби залучивши людей, які там перебувають. Якщо основні виходи не можна використовувати, евакуація відбувається через аварійні виходи. Евакуація з укриття виконується в такій послідовності: спочатку на поверхню виходить декілька людей для того щоб надати допомогу тим, хто не може вийти самостійно, а потім евакуюються потерпілі, люди старшого віку, після них – усі інші.

2. Здійснення організаційних заходів

Керівники регіональних філій, філій АТ «Укрзалізниця» та їхніх виробничих підрозділів з урахуванням цих Дій, Плану цивільного захисту АТ «Укрзалізниця» на особливий період, наявних затверджених планів дій працівників АТ «Укрзалізниця» у разі оголошення повітряної тривоги, місцевих особливостей функціонування, наближеності підрозділів та працівників АТ «Укрзалізниця» до зон бойових дій та можливої зони пуску, часу підльоту ракет, артилерійських снарядів мають забезпечити:

- розроблення та затвердження плану дій працівників АТ «Укрзалізниця» у разі оголошення сигналу повітряної тривоги;
- розроблення, затвердження та ознайомлення працівників зі схемами та маршрутами евакуації до захисних споруд цивільного захисту, інших споруд подвійного призначення (укриттів);
- призначення відповідальних працівників за визначенням укриттів, встановлення показників напрямку руху до укриттів для швидкого та безпечного переміщення;
- призначення працівників АТ «Укрзалізниця», відповідальних за оповіщення всіх працівників АТ про оголошення сигналу повітряної тривоги, відкриття основних входів, запасних евакуаційних виходів, забезпечення порядку під час евакуації до укриттів та збереження майна АТ «Укрзалізниця»;
- наявність та готовність системи оповіщення на випадок дій за сигналом повітряної тривоги;
- проведення навчань та тренувань працівників АТ «Укрзалізниця» щодо дій у разі оголошення повітряної тривоги;
- систематичну перевірку стану та готовності шляхів евакуації до захисних споруд цивільного захисту, інших споруд подвійного призначення (укриттів).

3. Дії працівників АТ «Укрзалізниця» у разі оголошення сигналу повітряної тривоги

Після отримання повідомлення про оголошення сигналу повітряної тривоги рекомендується виконати такі дії:

- працівникам АТ «Укрзалізниця» негайно узгодити свої подальші дії з безпосереднім керівником (у разі його відсутності – з керівником вищого рівня) доступними засобами зв'язку;
- безпосередній керівник, робота якого та його підлеглих працівників АТ безпосередньо пов'язана із рухом поїздів (особливо спеціальних, евакуаційних поїздів) доступними засобами зв'язку негайно уточнює поїзне положення у чергового по залізничній станції та/або диспетчера поїзного району Регіонального центру управління рухом/диспетчера регіонального та вживає заходів для завершення технологічних процесів, виробничих завдань та робіт з урахуванням першочергової пріоритетності збереження власного життя та здоров'я, життя та здоров'я підпорядкованих працівників АТ, користувачів послуг залізничного транспорту, враховуючи місцеві особливості

функціонування, наближеність підрозділів та працівників до зон бойових дій та з урахуванням часу підльоту ракет, артилерійських снарядів тощо;

- завершення технологічних процесів, виробничих завдань та робіт має відбуватись із урахуванням вимог безпеки руху поїздів та автотранспорту, охорони праці та не має призвести до загрози життю й здоров'ю інших працівників та користувачів послуг залізничного транспорту, виникнення транспортних подій (катастроф, аварій, серйозних інцидентів, інцидентів);

- працівникам після узгодження дій з безпосереднім керівником за можливості завершити операції технологічного процесу – всі виробничі процеси по можливості повинні бути зупинені:

- виробничі завдання та роботи зупинити, вимкнути та закріпити виробниче обладнання, устаткування, вимкнути та відімкнути від електромережі все задіяне електрообладнання, побутові електроприлади, оргтехніку, комп'ютери, освітлення;

- у разі необхідності та можливості здійснити світлове маскування будівель та/або рухомого складу у темну пору доби;

- прибрати службові документи для збереження від пошкодження в сейф або в шухляди столу, які зачиняються на ключ, закрити штори, жалюзі, двері;

- повідомити працюючий персонал про оголошення тривоги, а також пасажирів та відвідувачів, які перебувають в зоні безпеки;

- провести евакуацію працівників та пасажирів до найближчого укриття або захисної споруди; у разі відсутності укриття перейти до приміщень, що забезпечують дотримання правила «двох стін», де можливо укритись від дії засобів ураження, перебувати подалі від вікон, за можливості покинути верхні поверхи будівлі (згідно з рекомендаціями Державної служби України з надзвичайних ситуацій);

- керівникам структурних підрозділів та безпосереднім керівникам доступними засобами зв'язку здійснити перевірку наявності підлеглих працівників в укриттях, а у разі виявлення відсутніх – здійснити заходи щодо з'ясування місць їх перебування та прийняти рішення стосовно подальших дій;

- перебувати в укритті слід до моменту отримання повідомлення про відбій повітряної тривоги;

- надати допомогу людям, які її потребують (в першу чергу дітям та пенсіонерам);

- після отримання доступними засобами інформування повідомлення про відбій повітряної тривоги, якщо почався робочий час, повернутися на своє робоче місце;

- перевірити робоче місце та зв'язок на предмет працездатності, безпечності виконання посадових обов'язків;

- при виявленні ознак пошкоджень, сторонніх предметів, незаконного проникнення у службові приміщення необхідно доповісти безпосередньому керівнику та діяти за його дорученням;

- доповісти безпосередньому керівнику щодо поновлення виконання посадових обов'язків після отримання повідомлення про відбій повітряної тривоги.

Висновки. З метою забезпечення збереження життя і здоров'я працівників АТ «Укрзалізниця» під час виконання ними своїх посадових обов'язків в умовах загрози нанесення ракетних чи авіаційних ударів є по можливості максимальне дотримання здійснення організаційних заходів та розглянутих рекомендацій у разі оголошення сигналу повітряної тривоги.

Література

1. Вимоги статті 3 Конституції України, статті 30 Кодексу цивільного захисту України, законів України «Про функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

2. Статут акціонерного товариства «Українська залізниця», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 №735.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.2017 №733 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та організації зв'язку у сфері цивільного захисту» (зі змінами), пункту 24 розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.2022 № 181-р «Питання запровадження та забезпечення здійснення заходів правового режиму воєнного стану в Україні».

4. Положення про цивільний захист ПАТ «Укрзалізниця» в особливий період, затвердженого рішення правління від 20.12.2016 та 21.12.2016 (протокол № 87) та введеного в дію наказом ПАТ «Укрзалізниця» від 24.01.2017 № 045.

5. Рекомендації Алгоритму дій за сигналами оповіщення «Увага всім», «Повітряна тривога», затвердженого протоколом наради силового блоку оперативного штабу Ради оборони Київської області від 17.08.2022 №8.

6. Методичні рекомендації посадовим особам з питань цивільного захисту з організації цивільного захисту на суб'єкті господарювання, схваленими на засіданні методичної комісії з функціонального навчання НМЦ та БЖД м. Києва (протокол № 10 від 14.11.2017).

7. Рекомендації Державної служби України з надзвичайних ситуацій.